

ΓΕΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΝ ΝΑΥΠΛΙΩ, ΣΑΒΒΑΤΩ, 31 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1825.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ.

Ἐγχαῖριοι εἰδήσεις.

Ἐπίσημοι.

Ἀπὸ Πελοποννήσου.

Περὶ τοῦ Ἰμπραήμ-πασσα δὲν ἔχομεν νεωτέρας εἰδήσεις. Ἀποχωρήσας εἰς τὰ φρούρια τῆς Μεσσηνίας μένει εἰσέτι ἐκεῖ καὶ πρᾶσμένει, ὡς φαίνεται, νέας βοηθείας ἐξ Αἰγύπτου, ἵνα κινηθῇ πάλιν. Ἐν τοσοῦτῳ συνάγονται καθ' ἑκάστην καὶ τὰ Πελοποννησιακὰ στρατεύματα εἰς ἀπάντησιν.

Κατὰ τὴν 12 τοῦ παρόντος μηνὸς, μέρος τῶν ἐν Πάτραις ἐχθρῶν ἐξῆλθε, καὶ ἔφθασεν εἰς τὰ παράλια τῆς Γλαρέντζας ἐπὶ σκοπῷ αἰχμαλωσίας καὶ λεηλασίας. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐξεληθόντων ὑπερέβαινε τοὺς 150 ἰππεῖς, τοὺς ὁποίους κατεδίωξαν οἱ εἰς τὰ ἐκεῖ παράλια εὐρισκόμενοι ἡμέτεροι, καὶ καταφεύγοντας ἀπῆντησεν ὁ Κύριος Μ. Σισίνης καὶ ἐφόνευσε πολλοὺς ἐξ αὐτῶν, συνέλαβε δὲ ἐξ αὐτῶν καὶ ἐξ ζῶντας. Ἐπειτα φεύγοντας τοὺς λοιποὺς ἀπῆντησεν ὁ στρατηγὸς Χρυσανθὸς Σισίνης, καὶ ἐφόνευσέ τινας ἐξ αὐτῶν· ἀλλὰ κακῇ τύχῃ συνελήφθη ζῶν ὁ σαλπικτῆς αὐτοῦ, ὅστις δέλων νὰ λαφυραγωγῇ ἓνα φονευμένον ἐχθρὸν ἐγένεν αὐτὸς λάφυρον τῶν ἐχθρῶν· οἱ δὲ λοιποὶ ἐχθροὶ ὀπισθοδρομοῦντες ἐκτυπήθησαν παρὰ τῶν κατοίκων τῶν χωρίων, καὶ πολλὰ ὀλίγοι ἐσώθησαν εἰς Πάτρας, ἀφήσαντες καὶ ὅσα πρότερον εἶχον λαφυραγωγῆσαι. Ὁ ἀριθμὸς τῶν φονευθέντων ἐχθρῶν ὑπερβαίνει τοὺς 80, ὡς ἐπληροφορήθησαν οἱ ἡμέτεροι καὶ παρά τινος νέου αἰχμαλώτου, ἐξεληθόντος ἐκ τῶν Πατρῶν.

Ἀπὸ τῆς ἀνατολικῆς Ἑλλάδος.

Εἰς τὸ τέλος τοῦ προηγουμένου Ἀριθ. τῆς ἐφημερίδος μας ἐκηρύξαμεν τὴν ἐπίσημον εἰδήσιν, ὅτι ὁ ἐν Σαλῶνις ἐχθρὸς, ἀφ' οὗ διέτριψεν ἐκεῖ τόσους μῆνας, ἠναγκάσθη τελευταῖον νὰ φύγῃ αἰσχυρῶς, κατὰ τὴν 25 τοῦ παρόντος μηνὸς περὶ τὴν 5 ὥραν τῆς ἡμέρας, καὶ τὸν αἰφνιδίως, ὥστε εἰς πολλὰ μέρη ἀρῆκε καὶ τροφὰς καὶ πολεμεφῶδια, σκηναὶς καὶ κανόνια, τὰ ὅποια καὶ ἐπῆραν οἱ ἡμέτεροι· καὶ διὰ τὴν αἰφνιδίον ταύτην φυγὴν δὲν ἔλαβε καιρὸν ὁ ἐχθρὸς οὔτε νὰ καύσῃ τὰς ἐν Σαλῶνις καὶ τοῖς χωρίοις οἰκίας. Μετὰ τὴν ἐν Θερμοπύλαις

καὶ Ῥουσαλίῳ μάχην, ὡς ἀνεφέραμεν εἰς τὰ προηγουμένα, δὲν ἔμειναν οἱ βάρδαροι οὔτε μίαν ἡμέραν ἥσυχτοι, ἀλλ' ἐκτυπήθησαν καὶ εἰς πολλὰ ἄλλα μέρη.

Προσθέτομεν εἰς ταῦτα καὶ τὴν ἀκόλουθον σύντομον περιγραφὴν, παρὰ τῶν στρατηγῶν Κώνστα Μπότζαρη Γεωργάκη Δ. Δράκου, Τούσα Ζέεβα, Γιώτῃ Ταγκλῇ καὶ Ἀθανασίῳ Κουτσουνίκα τῶν Σουλιωτῶν, ἀπὸ Σαλῶνων τὴν 26 τοῦ Ὀκτωβρ. γραμμένην. “ Ἀφ' οὗ ὁ στρατηγὸς Ἰ. Γούρας μετὰ τοῦ Γριζιώτου καὶ Βάσιου ἐκτύπησαν δις τοὺς ἐχθροὺς εἰς τὰς Θερμοπύλας, ἐν ᾧ ἡμεῖς ἐφυλάττομεν τὰς θέσεις μας, καὶ ἐπῆραν τροφὰς, καὶ ἐφόνευσαν ἱκανοὺς, ἐπολέμησαν καὶ ἐπιστρέφοντες εἰς τὸ Ῥουσαλί καὶ ἐπροξένησαν μεγάλην ζημίαν. Ἀφ' οὗ δὲ ἔφθασαν πάλιν εἰς τὰς θέσεις τῶν οἱ ῥηθέντες στρατηγοὶ, ἀφήκαμεν τὸν Γριζιώτην καὶ Βάσιον εἰς αὐτὰς, εἰς τὰς 22 τοῦ παρόντος μηνὸς, καὶ ὅλοι οἱ λοιποὶ μετὰ τοῦ Γούρα ἐκδήκαμεν εἰς τὸ Καταφύγι· ἐκτυπήσαμεν τοὺς ἐχθροὺς, καὶ ἐφονεύσαμεν μεταξύ πολλῶν ἄλλων καὶ τὸν Μπίμπασην τοῦ εἰς Ἀμωλιανὴν εὐρισκομένου ἐχθρικοῦ στρατεύματος, καὶ ἐπληρώσαμεν ὅχι ὀλίγους. Κατὰ δὲ τὴν 25 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς βλέπομεν ἀνελπιδίστως φεύγοντας τοὺς ἐχθροὺς αἰσχυρῶς, καὶ δὲν χάνομεν καιρὸν, ἀλλ' ἀμέσως πύπτομεν κατ' αὐτῶν, καὶ τοὺς διάζομεν ν' ἀφήσωσι τὰς οἰκίας ὅχι μόνον ἀκαύστους, ἀλλὰ καὶ γεμάτας παντοειδῶν πραγμάτων, καὶ σκηναίς, καὶ ζωοτροφίας, καὶ πολεμεφῶδια, δύο κανόνια καὶ ἱκανοὺς ἀρρώστους. Ἐν ᾧ ἔφευγον οἱ εἰς Σάλωνα καὶ τὰ περὶ αὐτῶν εὐρισκόμενοι ἐχθροὶ, τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἔφθασαν δύο πλοῖα εἰς τὸν λιμένα τῶν Σαλῶνων φέροντα στράτευμα, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἐπρόφθασαν τοὺς ἄλλους ἀνεχώρησαν καὶ αὐτὰ ὀπίσω. Ὅτι πάλαι οἱ ἐχθροὶ διωκόμενοι, θέλομεν τὸ ἀναφέρει κατόπιν. ”

Εἰδήσεις μὴ ἐπίσημοι.

Ἀπὸ τοῦ στόλου.

Περὶ τῆς δισυνήσεως τῶν ἐχθρικῶν στόλων δὲν ἔχομεν ἔως τὰρα καμμίαν βεβαίαν εἰδήσιν. Πολεμικὸν πλοῖον ἀπὸ Σπετζῶν ἐρχόμενον ἀπὸ Σύρας εἶδε κατὰ τὴν 27 τοῦ παρόντος μηνὸς περὶ τὴν ἑκτὴν ὥραν τῆς νυκτὸς μεταξύ Κίας καὶ Θερμίων 83 φανάρια, ἐκ τῶν ὁποίων τέσσερα εἶχεν ἐν μόνον πλοῖον, τὰ δὲ λοιπὰ

πλοῖα ἀνὰ ἓν. Ἐκ τούτων συμπεραίνομεν ὅτι τὰ πλοῖα ἐκεῖνα ἦσαν ὁ Βυζαντινὸς στόλος, ὃς τις διευθύνετο πρὸς τὸ μεταξὺ τοῦ Καφερέως καὶ τῆς Ἀνδρου στενὸν, καὶ πλέει ἴσως εἰς Κωνσταντινούπολιν.

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ.

Ἡ σημερινὴ ἡμέρα, 28 τοῦ Ὀκτωβρίου, ἦτον ἡμέρα κοινῷ πένθους εἰς τὴν πόλιν τοῦ Ναυπλίου. Ἰωάννης ὁ Σκανδαλίδης, ὁ Α΄. Γραμματεὺς τοῦ σεβαστοῦ Βουλευτικοῦ, ἀπλήρωσε τὸ κοινὸν χρέος μετὰ δεκατριῶν ἡμερῶν ἀσθένειαν.

Ἰωάννης ὁ Σκανδαλίδης ἐγεννήθη εἰς τὴν Θεσσαλονίκην· ἀλλ' ἀφῆκε πρῶίμα τὴν πόλιν ταύτην, καὶ μετέβη εἰς τὴν δυτικὴν Εὐρώπην, ὅπου καὶ διέτριψε χρόνους ἱκανούς. Πνέων δὲ πάντοτε εἰλικρινῆ πατριωτισμὸν, ἀμα ἀκούσας τὰ εἰς Βλαχίαν καὶ Μολδαυίαν συμβαίνοντα ἐν ἔτει 1821, ἔδραμεν ἐκεῖσε ἐξ Ὁδησοῦ, ὅπου ἔτυχε τότε διατρίβων, καὶ συνήργησεν ὡς καλὸς πατριώτης εἰς ὅσα ἐκρίνετο ἀφελίμα καὶ καλά. Μετὰ δὲ τὴν εἰς τοὺς τόπους ἐκείνους ἀποτυχίαν, ἐπέρασεν εἰς τὴν Ἑλλάδα περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ Αὐγούστου τοῦ αὐτοῦ ἔτους. Παρευρέθη εἰς τὴν ἐν Σαλῶναις συνέλευσιν, τὴν εἰς σύστασιν τῆς τοπικῆς διοικήσεως, τοῦ Ἀρείου Πάγου, συγκροτηθεῖσαν, καὶ συνεισέφερεν ὅχι ὀλίγον εἰς τὴν καλὴν ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ τῆς συνελεύσεως, διὰ τῶν ὁποίων, μεταξὺ εὐνομιουμένων ἐθνῶν ἱκανοὺς χρόνους ζήσας, ἀπέκτησε πολιτικῶν γνώσεων. Εἰς τὴν ἐν Ἐπιδαύρῳ ἐθνικὴν συνεύλευσιν ἦτον καὶ ὁ Σκανδαλίδης εἰς τῶν ἀπὸ τοῦ ἔθνους ἀπεσταλμένων, καὶ συνήργησε μεγάλως εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ πολιτικοῦ τῆς Ἑλλάδος συντάγματος. Κατ' αὐτὴν τὴν συνεύλευσιν ἐκλέχθη καὶ Α΄. Γραμματεὺς τοῦ Σ. Βουλευτικοῦ, καὶ τὸ ἀξίωμα τοῦτο ἔλαβε κοινῇ ψήφῳ καὶ κατὰ τὴν Β΄. καὶ Γ΄. περίοδον τῆς Διοικήσεως, καὶ ἐτήρησεν αὐτὸ πιστῶς καὶ τιμίως.

Ἐκτὸς τῆς ἐλληνικῆς παιδείας καὶ γλώσσης, ἦτον εὐδὴμων καὶ πολλῶν ἄλλων εὐρωπαϊκῶν γλωσσῶν καὶ ἐπιστημῶν, καὶ πολλῶν πραγμάτων ἔμπειρος.

Ὁ ἠθικὸς τοῦ μακαρίτου χαρακτήρ ἦτον σπάνιος διὰ τὰ πολλὰ καὶ καλά του προτερήματα. Ὁ Σκανδαλίδης ἦτον φίλος εἰλικρινής· ἦτον εὐπροσῆγορος καὶ εὐπρόσιτος πρὸς πάντας· εἰς τὰς συναναστροφὰς γλυκὺς καὶ εὐάρεστος· εἰς τὰς ἀποκρίσεις ἐτοιμότερος· ζηλωτὴς τῶν καλῶν· τίμιος, φιλόφρων καὶ πατριώτης εἰς ἄκρον· τὸ γλυκύτατον ὄνομα τῆς πατρίδος Ἑλλάδος ἦτον εἰς τὸ στόμα τοῦ μακαρίτου καὶ κατ' αὐτὴν τὴν ἐσχάτην ἀναπνοὴν παρὰ τὸ κοινὸν τῆς πατρίδος συμφέρον ἄλλο ἰδιαίτερον δὲν ἐγνώριζεν εἰς τὴν Ἑλλάδα· καὶ δυστυχῶν καὶ ταλαιπωρούμενος δὲν ἠθέλησε ποτὲ νὰ μολύνη τὴν συνειδήσιν του μὲ πορισμὸν ἁδίκου καὶ ἁτιμοῦ· ἐμίσει καὶ ἀπεστρέφετο τὰς φαρτρίας, καὶ διὰ τοῦτο ὅχι μόνον δὲν ἠθέλησε ποτὲ νὰ λάβῃ μέρος εἰς κάμμιαν, ἀλλὰ καὶ ἐσυμβούλευε καὶ ἐσυνήργει εἰς κατάπαυσιν αὐτῶν. Ἀλλ' ὅ,τι ἐχαρακτήριζε τὸν μακαρίτην περισσότερον εἶναι τὸ ἐξῆς: Ὡς καλὸς πατριώτης δὲν ἐκρύβε ποτὲ τὴν ἀλήθειαν, οὔτε ἐσυστέλλετο οὔτε ἐντρέπετο νὰ τὴν κηρύττῃ παρρησία· ἤλεγχεν αὐστηρῶς τὸν πολιτικῶς ἀμαρτάνοντα, καὶ

δὲν ἀπέβλεπεν εἰς πρόσωπον· καὶ ὅμως οὔτε ὁ τὴν ἀλήθειαν ἀπὸ τοῦ στόματος τοῦ μακαρίτου ἀκούων, οὔτε ὁ ἐλεγχόμενος ἐπειράζετο, διότι ἦτον πεποισθὼς, ὅτι ὁ τὴν ἀλήθειαν κηρύττων καὶ ἐλέγχων Σκανδαλίδης ἦτον πατριώτης τῶντι, καὶ δὲν ἀπέβλεπεν οὔτε εἰς σκοπῶν ἰδιαίτερων, οὔτε εἰς συμφέρον μερικόν· διὰ τοῦτο καὶ ἐχθρὸν δὲν εἶχε κανένα, ἀλλ' ἠγαπᾶτο κοινῶς παρὰ πάντων.

Τοιοῦτος ὢν ὁ μακαρίτης Σκανδαλίδης κατέλιπε τόσον καλὸν ὄνομα, ὅποιον πρέπει νὰ εὐχεται ν' ἀφήσῃ ἕκαστος μετὰ θάνατον· ἠγαπᾶτο ζῶν, καὶ τιμᾶται ἀποθανὼν, καὶ εὐλογεῖται παρὰ πάντων.

Ἡ κηδεῖα τοῦ μακαρίτου ἐγίνε λαμπροτάτη. Ὅλοι οἱ βουλευταί, συναχθέντες εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἐκλαμπροτάτου Προέδρου τοῦ Βουλευτικοῦ ὑπῆγαν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀποθανόντος, καὶ ἐσυνόδευσαν τὸ λείψανον εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ἐκείθεν εἰς τὸν τάφον. Ἐνας λόχος τοῦ τακτικοῦ στρατεύματος ἐπροηγείτο τοῦ λειψάνου, καὶ πρὸ αὐτοῦ ἡ ἐναρμόνιος στρατιωτικὴ μουσικὴ ψάλλουσα θλίβετο. Ἐπειδὴ δὲν ἦτον σχεδὸν ἄνθρωπος εἰς τὸ Ναύπλιον μὴ γνωρίζων τὸν μακαρίτην, συνέδραμε μέγα πλῆθος εἰς τὴν κηδεῖαν του. Ὁ τῆς Ἀνδρου παραστάτης, Κύριος Θεόφιλος Καίρης, ἐκφώνησε τὸν ἐπιτάφιον λόγον. Ὁ ῥήτωρ ἐδιηγῆθη τὰ εἰς πάντας γνωστὰ καλὰ προτερήματα καὶ τὰς ἀρετὰς τοῦ μακαρίτου, ὥστε ἐκίνησεν ὅλων τῶν ἀκροατῶν τὰς καρδίας, διότι ἔπασχε καὶ ἡ ἐδική του ψυχὴ.

Αἰωνία σου ἡ μνήμη, ἄριστε πατριῶτα Ἰωάννη Σκανδαλίδη!

Συνέχεια

Τῆς πρὸς τὸν ἐκδότην τῆς γενικῆς ἐφημερίδος τῆς Ἑλλάδος κατευθυνομένης διατριβῆς.

Μεταδίδωμ τώρα εἰς τὴν ἐξέτασιν διαφόρων ἄλλων ἀντικειμένων, εἰς τὰ ὅποια ἐπιθυμῶ νὰ στήσῃ τὴν προσοχὴν τῆς ἡ ἐθνικῆς συνέλευσις. Εἶπα ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑπουργῶν μας ὑπερβαίνει τὰ ὅρια καὶ τῆς χρείας, καὶ τοῦ μετρίου· πόσῃ μεγαλητέραν λύπην πρέπει νὰ αἰσθάνεται ὁ πατριώτης, ὅταν βλέπῃ ὅτι κατ' ἀντίστροφον λόγον τῆς ὑπὲρ τὸ δέον αὐξήσεως τῶν ὑπουργείων ἐπισθοδρομεῖ ἡ δημόσιος οἰκονομία! Αὕτη μόνη ἡ παρατήρησις εἶναι ἀρκετὴ ἀπόδειξις τοῦ ὅτι δὲν ἀφελεῖ ἡ πολυϋπουργία· ἀλλὰ δὲν ἀρκεῖ τοῦτο· δὲν ἀρκεῖ παραιοῦς τὸ νὰ ὀλιγοστεύσῃ μόνον ὁ ἀριθμὸς τῶν ὑπουργείων· πρέπει νὰ εὐρεθῇ ὁ τρόπος τοῦ νὰ ἐνεργοῦν τὰ ὑπουργεῖα ὅ,τι πρέπει νὰ ἐνεργοῦν. Ἄν παρατηρήσῃ τις τὰ πρακτικὰ τῶν ὑπουργείων ὅλων, ἄλλο δὲν βλέπει παρὰ σύγχυσιν ὑποθέσεων, καὶ ματαιοπονίαν· ὅλα περιορίζονται εἰς τὸ νὰ θεωροῦν καὶ νὰ ἐπικυβόρουν λογαριασμούς, εἰς μίαν ἀλληλογραφίαν μὲ τὸ νομοτελεστικὸν διὰ τὰ πλέον οὐτιδανὰ πράγματα, τὰ ὅποια μόλις ἔπρεπε ν' ἀσχολοῦν τὸν ἐσχάτον τῶν ὑπογραμμάτων· δὲν βλέπει ποτὲ σχέδιον ἄξιον τῆς προσοχῆς ἐνὸς ὑπουργοῦ, καὶ ἐπομένως ἄξιον τῶν σκέψεων τοῦ νομοτελεστικοῦ σώματος. Τὸ σῶμα τοῦτο ἐνασχολεῖται

καθ' ὅσον τὸ διάστημα τῶν μακρῶν καὶ κοπιαστικῶν συν-
 εθριάστων του εἰς τὰς μικρολογίας, τὰς ὁποίας τὰ ὑ-
 πουργεῖα παρουσιάζουν εἰς τὴν σκέψιν, καὶ ἐπικρίσιν
 του· δὲν μένει καιρὸς ἐπομένως οὐδὲ εἰς αὐτὸ νὰ σκεφθῇ
 τι αἷον τῶν μεγάλων χρεῶν του, καὶ ν' ἀναπληρώσῃ τὰς
 ἐλλείψεις τῶν ὑπουργῶν κατὰ τοῦτο. Ὁ γενικὸς Γραμ-
 ματεὺς, ἐνασχολούμενος περισσότερον ἀπὸ ὅλα τοῦ νο-
 μοτελεστικοῦ τὰ μέλη εἰς τὸ νὰ διαδάζῃ, ἐξετάζῃ καὶ
 διπρῶν τὰς ἐπουσιώδεις ἀναφορὰς, καὶ νὰ προσυπογράψῃ
 ὅλας τὰς ἀπαντήσεις, ὅχι μόνον καὶ αὐτὸς δὲν ἔχει
 καιρὸν νὰ ράψῃ τὴν προσοχὴν του εἰς τι γενικώτερον,
 καὶ ἐπισημειώστερον, ἀλλ' ἐμποδίζεται ἀπὸ τοῦ νὰ ἐν-
 ασχολῆται καὶ εἰς τὰς ἐξωτερικὰς ὑποθέσεις, μὲ τὰς
 ὁποίας εἶναι ἐπιφορτισμένος. Ἐν ἐνὶ λόγῳ ὅλον τὸ πο-
 λυάνθρωπον τῆς νομοτελεστικῆς δυνάμεως δὲν κάμνει ὅ-
 σον ἠμποροῦσε νὰ κάμῃ πολὺ ὀλιγώτερος ἀριθμὸς ἀν-
 θρώπων ἐνασχολουμένων τακτικῶς εἰς τὰ μερικὰ καὶ
 οὐσιώδη του χρέη ἕκαστος. Ἡ σύγχυσις τῶν χρεῶν
 τῶν ὑπουργείων, ἡ κακὴ διαίρεσις τῶν διαφόρων κλά-
 δων τῶν ὑποθέσεων, ἡ ἐπιθυμία τοῦ νὰ περιπλέκεται
 ἕκαστος τῶν ὑπουργῶν εἰς ὅλας τὰς ὑποθέσεις, χωρὶς
 νὰ ἐνεργῇ κάμμιαν, ὅλα αὐτὰ, καὶ τόσα ἄλλα, τὰ
 ὁποῖα ἀποσιωπῶ, ὡς πασίγνωστα, φέρουν τὴν παρα-
 λυσίαν εἰς τὴν δημόσιον οἰκονομίαν, καὶ σύρουν τὸ
 ἔθνος βαθμηδὸν εἰς τὸν ὀλεθρὸν του. Εἰς τὴν ἐν Ἀστρεὶ
 ἐθνικὴν συνέλευσιν ἔγινε λόγος πολὺς περὶ τῶν προσ-
 ὄδων τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ δὲν ἴδομεν κανὲν ἀποτέλεσμα.
 Αἱ πρόσοδοι τῆς Ἑλλάδος εἶναι τόσον μεγάλαι, τόσον
 ἄφθονοι ὡς πρὸς τὴν ἑκτασίαν της, ὥστε, ἂν καὶ ἐπὶ
 τοῦ παρόντος ἠθέλαμεν ἔχει χρεῖαν ἐξωτερικοῦ δανείου,
 μέγα μέρος ὅμως τῶν βαρυτάτων ἐξόδων τοῦ πολέμου
 ἠθελαν οἰκονομεῖσθαι ἀπὸ αὐτὰς, καὶ τέσσαρα ἢ πέν-
 τε μόνον ἔτη ἡσυχίας ἠθελον ἀρκέσει, διὰ νὰ εἰμεθα
 χωρὶς χρέους· ἀλλὰ τί γίνονται αὐταὶ αἱ πρόσοδοι;
 ἀμελοῦνται, φθείρονται, δὲν ὠφελεῖται τὸ ἔθνος ἀπὸ
 αὐτὰς, καὶ ἐκεῖνοι οἱ ὀλίγοι, οἱ ὅποιοι νεμίζουσιν ὅτι
 ἀφελοῦνται ἠθελον ὠφεληθῇ πολὺ περισσότερον, ἂν ἀ-
 πεφάσιζαν, κοπιάζοντες ὀλίγον, καὶ μὴ ἀδικούντες τὸ
 κοινόν, νὰ δείξουν εἰς αὐτὸ πόρους ἀνεξαντλήτων προσ-
 ὄδων. Αἱ ἀλικαὶ, αἱ ἐθνικαὶ ἐλαιῶνες, τὰ ἰχθυοστρεφεῖα,
 καὶ οἱ δασμοὶ, ἐὰν ἐκυβερνῶντο ὅπως ἔπρεπε νὰ κυ-
 βερνῶνται, ἠθελον φέρει ὅχι διπλάσια, καὶ τριπλάσια,
 ἀλλὰ δεκαπλάσια καὶ εἰκοσιπλάσια τῶν ὅσων φέρουν
 τὴν σήμερον. Ἡ αὐξήσις τούτου τοῦ εἴδους τῶν προσ-
 ὄδων ἠθελε συγχωρήσῃ τὴν ἐλάττωσιν τῶν ἐκ τῆς γε-
 ωργίας. Σήμερον ὅλον τὸ βάρος πίπτει εἰς τὸν γε-
 ωργόν, ἀπὸ τὸν ὅποιον λαμβάνονται τὰ δέκατα, καὶ
 πεμτοδέκατα, καὶ τοῦτο διὰ τί; διότι μᾶς φαίνεται
 εἰκολώτερον τὸ νὰ πέρνωμεν τὰ δύο ἢ τὰ τρία εἰς τὰ
 δέκα ἀπὸ τοὺς καρπούς, τοὺς ὁποίους πραγματικῶς
 βλέπομεν ὅτι ὑπάρχουν, παρὰ νὰ ἐφεύρωμεν τὸν τρόπον,
 μὲ τὸν ὅποιον καλῶς κυβερνῶμενος ὁ δεῖνα, ἡ δεῖνα κλά-
 δος τῶν ἄλλων προσόδων ἠμπορεῖ νὰ δώσῃ κέρδος πο-
 λὺ περισσότερον. Ἰδοὺ εἰς τί ἦτον ἐπιθυμητὸν νὰ βλί-
 πωμεν ἐνασχολούμενον τὸ ὑπουργεῖον τῆς οἰκονομίας· ἀλλ'
 ἐπαρουσιάσθη ἄρά γε ποτὲ κανὲν σχέδιον περὶ τοιαύτης

ῥῆσις; νομίζω ὅτι πρέπει νὰ τὸ ἀμφισβῆλλω, ἐπειδὴ
 δὲν ἤκουσα οὔτε καν νὰ γίνηται ποτε λόγος. Ὁ σκο-
 πὸς μου δὲν εἶναι νὰ κατηγορήσω τὸν ὑπουργὸν τῆς οἰ-
 κονομίας· ὠμίλησα περὶ ὑπουργείων, καὶ ὅχι περὶ ὑ-
 πουργοῦ, καὶ τὰ ὅσα εἶπα διὰ τὸν κλάδον τῆς οἰκο-
 νομίας, τὸν ὁποῖον θεωρῶ ὡς τὴν ψυχὴν τῶν λοιπῶν
 κλάδων, ἠμπορῶ νὰ εἰπῶ καὶ δι' ὅλους τοὺς ἄλλους.

Ποῖος δὲν ἠθελεν ἰδεῖ μὲ εὐχαρίστησιν τοῦ τὸ ὑ-
 πουργεῖον τοῦ πολέμου, ἀντὶ νὰ καταγίνεται μόνον εἰς
 τὸ νὰ παρουσιάζῃ διὰ τῶν πολυαριθμῶν του ἀναφορῶν
 εἰς τὴν ἐπικύρωσιν τοῦ νομοτελεστικοῦ τοὺς λογαρια-
 σμούς τῶν στρατιωτικῶν σωμάτων, νὰ ἐξοδεύῃ ὠφε-
 λιμωτέρως μερικὸν καιρὸν, διὰ νὰ εὐρῇ μὲ ποῖον τρό-
 πον ἠμποροῦν νὰ παύσουν αἱ καταχρήσεις, καὶ νὰ
 συστηθῇ στρατιωτικόν, ὁποῖον ἠμπορεῖ νὰ ὑποσχεθῇ
 τὴν ἀσφάλειαν τῆς πατρίδος, καὶ τὴν στερέωσιν τῆς
 ἀνεξαρτησίας της; Ἀκούω νὰ παραπονοῦνται πολλοὶ ἐν-
 ἀντίον τῶν καταχρήσεων τοῦ στρατιωτικοῦ μας· ἴσως
 νὰ ἔχουν δίκαιον διὰ τὴν σημερινὴν του ἠθικὴν κατά-
 στασιν· ἀλλ' εἰς ἐμὲ δὲν ἀρκεῖ τοῦτο διὰ νὰ κατα-
 δικάσω τοὺς Ἑλληνας στρατιώτας· τοὺς συνανέστραφην
 ἀσκετὰ, καὶ ἐγνώρισα εἰς αὐτοὺς πολλὰς ἀρετὰς σπα-
 νίας εἰς ἄλλο ἔθνος· τοὺς εἶδα γυμνοὺς· τοὺς εἶδα
 πεινῶντας· τοὺς ἐπαρατήρησα πολλάκις ὑποφέροντας τὰς
 πλέον ἀνυποφόρους κακουχίας διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ
 Σταυροῦ, καὶ τῆς πατρίδος· ἀλλὰ πῶς ἔγιναν σή-
 μερον τοιοῦτοι; καὶ πάλιν ὅχι ὅλοι βέβαια· ἡ ἀπό-
 κρίσις εἶναι εὐκολός· Κακὸν καὶ ὀλέθριον παράδειγμα
 εἶναι διὰ τὸν πλέον τίμιον καὶ χρηστοθήν μαθητὴν
 νὰ βλέπῃ καθημερινῶς τὸν διδάσκαλόν του νὰ αἰσχρο-
 λογῇ, ἢ νὰ κλέπτῃ· κάκιστον δὲ εἶναι τὸ νὰ βλέπῃ
 ὅτι ὅχι μόνον δὲν παιδεύεται δι' ὅσα λέγει, ἢ πράττει
 ἀλλὰ καὶ ἐπαινεῖται, καὶ ἀμείβεται. Ἡτο χρέος τοῦ
 ὑπουργεῖου τοῦ πολέμου νὰ ἐπαγρυπνῇ εἰς τὴν ἠθικὴν
 τοῦ στρατιωτικοῦ, καὶ νὰ μὴν ἀφίκῃ νὰ εἰσχωροῦν κακοὶ
 διδάσκαλοι· ἦτο χρέος του νὰ προλάβῃ τὴν πολυαχρη-
 γίαν εἰς τὸ στρατιωτικόν, καὶ τώρα πάλιν ἦτο, καὶ εἶναι
 χρέος του νὰ ἐφεύρῃ καὶ παραστήσῃ πρὸς τὴν Διοίκησιν
 τὰ μέσα, διὰ τῶν ὁποίων ἠμπορεῖ νὰ διορθωθῇ τὸ κακόν,
 τὸ ὁποῖον, ὀλίγον ἐὰν προχωρήσῃ ἀκόμη, γίνεται ἀδιόρ-
 θωτον. Ὁ ἀπλοῦς στρατιώτης εὐκόλως παρασύρεται εἰς
 τὸ κακόν, καὶ δὲν εἶναι παράξενον νὰ τὸν βλέπωμεν
 νὰ ἀκολουθῇ τὰς συμβουλὰς ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι θέλουν
 νὰ τὸν σύρουν κολακεύοντες τὴν φιλοκέρδειάν του· ἀλλ'
 ὁ στρατιώτης αὐτὸς εἶναι πολίτης· ἔχει γυναῖκα καὶ
 τέκνα· ἔχει γῆν, μὲ τὸ εἰσόδημα τῆς ὁποίας ἐλπίζει
 νὰ ζήσῃ μίαν ἡμέραν, καὶ νὰ θρέψῃ τοὺς ἑδικούς του·
 δὲν ἀγωνίζεται διὰ τὸ καλὸν ἐνὸς, ἢ μερικῶν ἀτόμων,
 ἀλλὰ διὰ τοὺς γονεῖς του, διὰ τὰ τέκνα του, διὰ τὴν
 γῆν του, διὰ τὴν ἰδίαν του ζωὴν τέλος πάντων· τὰ
 χρήματα, τὰ ὁποῖα λαμβάνει ὡς μισθόν, καθ' ὅσον μὲν
 εἶναι ἀναγκαῖα εἰς αὐτὸν διὰ νὰ θρέψῃ τὴν φαμι-
 λίαν του, ἐν ὅσῳ ἀσχολούμενος εἰς τὸν πόλεμον δὲν
 ἠμπορεῖ νὰ τὴν θρέψῃ ἀπὸ ἄλλον πόρον, εἶναι ἰερά, εἶναι
 δίκαια· κάθε περισσεύμα ὅμως, εἶναι ἀρπαγὴ, εἶναι ἀδικία·
 τὰ χρήματα, τὰ ὁποῖα λαμβάνει χωρὶς νὰ τὸν χρειά-

ζωονται, τὰ ἀφαιρεῖ ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν τοῦ πάλιν· διότι αὐτὰ τὰ χρήματα ἤθελον χρησιμεύσει εἰς τὸ νὰ στερεώσουν τὴν ἀνεξαρτησίαν του, καὶ νὰ τὸν φέρουν τοὺς πόρους ἐκείνους, τοὺς ὁποίους ἐπιθυμεῖ ν' ἀπολαύσῃ μίαν ἡμέραν· τὸ ζῶον, τὸ ὁποῖον ἀρπάζει, τὸ ἀφαιρεῖ ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν του, καὶ ὄχι ἀπὸ τὴν γείτονά του μόνον. Ὅλας αὐτὰς τὰς ἀληθείας ἡμπορεῖ νὰ τὰς ἐννοήσῃ ὁ στρατιώτης· τὸ κακὸν ὅμως εἶναι ὅτι δὲν τὰς ἀκούει συχνά, καὶ τὸ χειρότερον ὅτι ἀκούει συχνότατα ὅλα τὰ ἐναντία, καὶ βλέπει καθημερινῶς τὰ παραδείγματα τῆς κακοηθείας.

Τὰ ἴδια ἡμπορῶ νὰ εἰπῶ καὶ διὰ τὸ ὑπουργεῖν τῶν ἐσωτερικῶν, δι' ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἐπάρχους, δημογέροντας, καὶ ὅλους τοὺς πολίτας, ἐπάνω εἰς τοὺς ὁποίους ἡ ἐπιρροή του εἶναι ἄμεσος.

Ἀλλ' ἐν ᾧ τὰ ὑπουργεῖα δὲν κάμνουν ὅ,τι ἔπρεπε νὰ κάμουν, μήπως ἐπιτροπᾶι τοῦ νομοδοτικοῦ σώματος, διωρισμένοι ἐπὶ τούτῳ, σκέπτονται, σχεδιάζουν, καὶ προσβάλλουν νόμους, διὰ τῶν ὁποίων νὰ ἐλπίζεται ἡ ἐπὶ τὸ κρεῖττον μεταρρύθμισις τῶν πραγμάτων; οὔτε τοῦτο δὲν γίνεται. Τὸ νομοδοτικὸν δὲν διηρέθη ἀκόμη εἰς τοιαύτας ἐπιτροπὰς, καὶ ἡ κατασκευὴ τοιούτων νόμων δὲν ἔγινεν ἀντικείμενον τῶν σκέψεων του. Ἀλλ' ἂν δι' ὁποιονδήποτε λόγους δὲν ἐνηργήθησαν ὅσα ἔπρεπε νὰ ἐνεργηθῶν, δὲν εἶναι δίκαιον νὰ ἀμεληθῶν καὶ ἀπὸ τὴν προσεγγίζουσαν ἐθνικὴν συνέλευσιν· αὐτὴ πρέπει νὰ φροντίσῃ νὰ ρυθμίσῃ τὴν δημόσιον οἰκονομίαν, ἄνευ τῆς ὁποίας δὲν ὑπῆρξεν, οὔτε θέλει σταθῇ ποτὲ δυνατόν νὰ ὑπάρξῃ ἔθνος· τὸ πῶς νομίζω ὅτι ἡμπορεῖ νὰ φθάσῃ εἰς αὐτὸν τὸν σκοπὸν ἡ ἐθνικὴ συνέλευσις, θέλω τὸ ἐκθέσει εἰς τὸ δεύτερον μέρος τῆς παρούσης διατριβῆς μου· πρὶν τελειώσω ὅμως τὸ πρῶτον, νομίζω ἀναγκαῖον νὰ ὑπενθυμίσω καὶ ἄλλα τινὰ, τὰ ὁποῖα δὲν μὲ φαίνονται ἀνάξια τῆς ὀρίμου σκέψεως καὶ προσοχῆς τῆς ἐθνικῆς συνελεύσεως.

Κατὰ τὸ πολιτικὸν μας σύνταγμα εἰς τὴν ἀρχὴν ἐκάστης περιόδου πρέπει νὰ παρουσιάζεται εἰς τὸ νομοδοτικὸν σῶμα ὁ ὑποθετικὸς λογαριασμὸς τῶν ἐξόδων. Ἡ ἐν Ἀστρεῖ ἐθνικὴ συνέλευσις ἐνησχληθή ὀλίγον καὶ ἀτελῶς εἰς τὰς προσόδους, ἀδιαφόρησεν ὅμως διὰ τὰ ἐξόδα. Μετὰ τὴν συνέλευσιν ταύτην ὑποθετικὸς λογαριασμὸς δὲν ἐπαρουσιάσθη, καὶ ἴσως νὰ μὴ ἦτο δυνατόν νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκονται κατὰστασιν τὰ ὑπουργεῖά μας· ἀλλ' ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἔλλειψιν προήλθον τόσα δεινὰ, ὅσα δὲν προεῖδαν βέβαια οἱ νομιθέται. Ἡ ἐθνικὴ συνέλευσις, ἂν δὲν θέλῃ νὰ ἰδῇ τὴν ἀνανέωσιν τῶν αὐτῶν δεινῶν, πρέπει νὰ φροντίσῃ νὰ καταστρωθῇ πρὸ τῆς διαλύσεώς της ὁ ὡς ἐγγιστα λογαριασμὸς τῶν προσόδων καὶ ἐξόδων, νὰ τὸν προσδιορίσῃ καὶ νὰ ἀναπληρώσῃ τῶν ἐξόδων τὸ κενόν, ἢ νὰ τὰ μετριάσῃ, καθ' ὅσον εἶναι δυνατόν νὰ μετριάσθω· ἀφ' οὗ ὅμως ἀποφασισθῶν μίαν φοράν, ἂς ἀρῇ τὴν νομοτελεστικὴν δύναμιν νὰ μεταχειρισθῇ τὰς προσόδους, χωρὶς νὰ διακρίσεται κάθε στιγμὴν ἀπὸ τὰς ἐργασίας της. Ἀντὶ τῶν δυσκολιῶν, μὲ τὰς ὁποίας τόσον συχνὰ ἐμπιδίζομεν ἀπὸ τὰ ἰερά χρέη της τὴν δύναμιν αὐτὴν, ἂς

φροντίσωμεν νὰ κάμωμεν πραγματικὸν τὸν νομιμώτερον καὶ ἀληθέστερον περὶ νομισμὸν· ἐννοῶ τὸν περιορισμὸν τῆς εὐθύνης. Οἱ νομοτελεσταί μας ὑπόκεινται κατὰ τὸν νόμον εἰς εὐθύνην· ἀλλὰ ποίαν; ὅποιος ἐμελέτησεν ὀλίγον τὸ πολιτικὸν μας σύνταγμα, ἐπαγατήρησε βεβαιότατα, πόσον εἶναι ἀπροσδιόριστος καὶ ἀτελής ὁ τρόπος τῆς εὐθύνης· πόσον δύσκολος νὰ ἐνεργήθῃ· ἂς προσδιορισθῇ λοιπὸν· ἂς γενῇ μὲ σκοπὸν τοῦ νὰ ἡμπερῇ ν' ἀναχαιτίσῃ ἀπὸ τὰς καταχρήσεις τοὺς ὅσοι ἡμποροῦν νὰ ἐξοκείλουν, καὶ ἂς ἀφεθῶν μετὰ ταῦτα ἐλεύθεροι οἱ νομοτελεσταί εἰς τὰς πράξεις των. Ὅσα ἔχουν νὰ λέγωνται διὰ τὴν ἀνάγκην τοῦ περιορισμοῦ τῶν νομοτελεστῶν μὲ ἄλλον τρόπον παρὰ τὸν τῆς εὐθύνης μὲ φαίνονται γελοιώδη. Οἱ νομοτελεσταί, λέγουν τινές, ἔχουν ὅλην τὴν δύναμιν, καὶ πρέπει διὰ τοῦτο νὰ τοὺς κρατῶμεν δεμένους καὶ ἀπὸ τὰς χεῖρας καὶ ἀπὸ τοὺς πόδας· ἀλλὰ καὶ ὁ ἐνοπλος στρατιώτης ἔχει ὅλην τὴν δύναμιν τοῦ νὰ βλάψῃ ἓνα ἄσπλον πολίτην· λοιπὸν ἀφαίρεσέ τον τὰ ὅπλα, ἢ δέσε τον καὶ αὐτόν· ὅποιον ἀπὸ τὰ δύο κάμῃς, βλάπτεις τὸ ἔθνος, καὶ ὠφελεῖς τὸν ἐχθρόν· τὸ ἴδιον κάμνεις καὶ μὲ τὸν παράλογον περιορισμὸν τῆς νομοτελεστικῆς δυνάμεως. Ὁ στρατιώτης νὰ ἔχῃ τὰ ὅπλα του, ἀλλ' ὅσάκις τὰ μεταχειρισθῇ κακὰ, νὰ παιδεύεται ἀπὸ τοὺς νόμους· τὸ ἴδιον καὶ οἱ νομοτελεσταί, νὰ ἔχουν ὅλην τὴν ἀναγκαίαν δύναμιν, ἀλλ' ὅσάκις τὴν μεταχειρισθῶν κακὰ, νὰ παιδεύονται καὶ αὐτοὶ χωρὶς συγκατάθεσιν.

Εἰς τὰς παρατηρήσεις μου περὶ τῶν ἐλλείψεων τοῦ πολιτικοῦ μας συντάγματος, καὶ περὶ διαφόρων ἄλλων ἀντικειμένων, τὰ ὁποῖα ἐνόμισα ἀξία τῆς προσοχῆς καὶ τῶν σκέψεων τῆς ἐθνικῆς συνελεύσεως, ἀνέφερα ἐνίστε καὶ τὸν τρόπον τῆς διορθώσεως, τὸν ὁποῖον ἐκρίνα κατὰλληλον· ἐπιθυμῶ ὅμως αἱ γνώμαί μου κατὰ τοῦτο νὰ μὴ θεωρηθῶν ἀπολύτως, ἀλλὰ σχετικῶς ὡς πρὸς τὸ ὑπάρχον πολιτικὸν μας σύνταγμα· ἐπειδὴ, κατὰ τὸ ψήφισμα τῆς ἐν Ἀστρεῖ ἐθνικῆς συνελεύσεως, βάσιν τῶν σκέψεών μου ἔλαβα τὴν ἀνάγκην τοῦ πολιτεύματος. Ἴσως πολλοὶ νὰ εἶναι γνώμης ὅτι δὲν εἶναι χρεῖα ἀνακρίσεως, ἀλλὰ τελείας μεταβολῆς· ἀλλ' ὅπως καὶ ἂν εἶναι, εἰς ὅσα ἐξέθετα εὐρίσκονται πολλὰ, τὰ ὁποῖα ἡμποροῦν γενικῶς νὰ χρησιμεύσουν εἰς πᾶν εἶδος πολιτείας. Ὅσον περὶ τῆς μερικῆς μου γνώμης, δὲν θέλω κρύψει οὐδὲ αὐτὴν, καὶ ἔχω μάλιστα σκοπὸν νὰ τὴν ἐκδέσω μὲ ὅλην τὴν δυνατὴν σαφήνειαν· ἀλλὰ διὰ νὰ κάμω τοῦτο, πρέπει νὰ τὴν ἐκθέσω χωριστὰ, καὶ ὄχι νὰ τὴν ἐνώσω μὲ τὴν παρούσαν διατριβήν. Μεταδίδω λοιπὸν εἰς τὸ δεύτερον μέρος, διὰ νὰ παραστήσω, καθὼς ὑπεσχέθην, μὲ ποῖον τρόπον νομίζω ὅτι ἡ ἐθνικὴ συνέλευσις ἡμπορεῖ νὰ ἐπιτύχῃ εἰς τοὺς πατριωτικὰς σκοποὺς της.

Πλοιάριον ἐρχόμενον ἀπὸ Κερκίρας εἰς τὴν Μάνην ἀνήγειλεν, ὡς γράφουσιν ἐκεῖθεν, ὅτι ὁ ἐχθρικός στόλος ἔκαμιν ἀπόδασιν εἰς τὸ Νεοκαστρίον πλην, ἐπειδὴ δὲν ἔχομεν περὶ τούτου ἐπίσημον εἶδησιν, θεωροῦμεν τὴν ἀγγελίαν ταύτην ὡς μὴ ἐπίσημον.